	—	Test Booklet No. प्रश्नपत्रिका क्र. er-III	
	PHYSICAL P	EDUCATION	
Sigr	nature and Name of Invigilator	Seat No.	
1. (S	ignature)	(In figures as in Admit Car	rd)
(N	lame)	Seat No.	•••••
2. (S	ignature)	(In words)	7
(N	lame)	OMR Sheet No.	
	JG - 71315	(To be filled by the Candidate)	
-	e Allowed : 2½ Hours]	[Maximum Marks:1	
Nun	nber of Pages in this Booklet : 48	Number of Questions in this Booklet :	75
 1. 2. 3. 4. 	 Instructions for the Candidates Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page. This paper consists of 75 objective type questions. Each question will carry twomarks. All questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options). At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows: (<i>i</i>) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet. (<i>ii</i>) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/ questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet. will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted. (<i>iii</i>) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item. Example : where (C) is the correct response. 	विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना 1. परिक्षार्थांनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरोल वरच्या कोप-यात लिह तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा. 2. सदर प्ररुनपत्रिकेत 75 बहुपर्यायी प्ररुन आहेत. प्रत्येक प्ररुनास दोन आहेत. या प्ररुनपत्रिकेतील सर्व प्ररुन सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत. 3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्ररुनपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच मिनीटांमध्ये आपण सदर प्ररुनपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तप पहाव्यात. () प्ररुनपत्रिका उघडण्यासाठी प्ररुनपत्रिकेवर लावलेले सील उघर सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्ररुनपत्रिका स्विकारू (ii) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्ररुनपत्रिको स्विकारू (iii) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्ररुनपत्रिको स्वा एकूण तसेच प्ररुनपत्रिकतेतिल एकूण प्ररुनांची संख्या पडताळून पह पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्ररुन असलेली/प्ररुनांचा चूक क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली प्ररुनपत्रिक सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दु प्ररुपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्ररुनपत्रिक वद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी. (iii) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्ररुनपत्रिक औ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा. 4. प्रत्येक प्ररनासाठी (A), (B), (C) आणि (D) आशी चार विकल्प उत्तरे री आहेत. त्यातील योग्य उत्तर जस असेल तर.	ा गुण प्रश्न च्या 5 पासून दावे. होवी. होवी. होवी. देखा के वर दिली
 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 	Your responses to the items are to be indicated in the OMR Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated. Read instructions given inside carefully. Rough Work is to be done at the end of this booklet. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited. There is no negative marking for incorrect answers.	 (A) (B) (D) या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवार इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत. आत दिलेल्या सृचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोन्या पानावरच कच्चे काम करावे. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर क नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशो कोणतीही केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्ववेक्षका परत करणे आहर तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही. 	जेठेही खूण गांचा

PHYSICAL EDUCATION Paper III शारीरिक शिक्षा प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours][Maximum Marks : 150Note : This Question Paper contains Seventy Five (75) multiple choice questions, each question carries Two (2) marks. Attempt All questions.सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण पचहत्तर (75) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.						
1. The main purpose of a Pilot study	1. शारीरिक शिक्षणातील संशोधनाच्या पथदर्शी					
of physical education research is \vdots						
(A) To obtain funds for subsequent	अभ्यासाचे प्रमुख ध्येय :					
research	(A) पुढील संशोधनासाठी निधी उपलब्ध					
(B) To provide opportunities for	करणे					
students to get research						
experience	(B) विद्यार्थ्यांना संशोधन अनुभवासाठी संधी					
(C) To set and improve research	देणे					
plan	(C) संशोधन योजना बसविणे व सुधारणे					
(D) To find out the reliability of the						
study	(D) अभ्यासाची विश्वसनीयता तपासणे					
	3 [P.T.O.					

Given below are two statements, one
 labelled as Assertion (A) and the
 other labelled as Reason (R) :

Assertion (A) :

Type-I error is rejecting the null hypothesis when it is true.

Reason (R) :

Type-I error arises due to false interpretation of data.

In the context of the above two statements, which one of the following is *correct* ?

(A) Both (A) and (R) are right

(B) (A) is wrong but (R) is right

- (C) (A) is right but (R) is wrong
- (D) Both (A) and (R) are wrong

दिलेल्या दोन वाक्यातील एक विधान (A) आहे
 व एक कारण (R) आहे :

विधान (A) :

शून्य परिकल्पना सत्य असताना तिचा त्याग करणे

म्हणजे टाईप-I त्रुटी होय

कारण (R) :

टाईप–I त्रुटी माहितीच्या चुकीच्या अर्थनिर्वचनामुळे होते.

वरील आशयासंदर्भात योग्य विधान निवडा :

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत

(B) (A) चूक आहे, परंतु (R) हे बरोबर आहे

(C) (A) बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) व (R) दोन्ही चूक आहेत

 Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (*i*) BMI
- (ii) Body composition
- (*iii*) Explosive strength
- (*iv*) Anthropometry

List II

- Size and proportion of the human body
- (2) Performance related fitness
- (3) Health related fitness
- (4) Obesity

$Codes \ :$

	(j)	(<i>ii</i>)	(<i>iii</i>)	(<i>iv</i>)
(A)	(1)	(4)	(3)	(2)
(B)	(4)	(3)	(2)	(1)
(C)	(3)	(2)	(1)	(4)
(D)	(2)	(1)	(4)	(3)

 यादी I व यादी II जुळवून, योग्य पर्याय खाली दिलेल्या संकेतांकामधून निवडा :

यादी I

- (1) बी.एम.आय.
- (ii) शरीर घटकरचना
- (iii) स्फोटक ताकद
- (iv) शरीरमिती (अँथ्रोपोमेट्री)

यादी II

- (1) मानवीशरीराचे आकार व प्रमाण
- (2) कार्यमानासंदर्भित सुदृढता
- (3) आरोग्याधिष्ठित सुदृढता
- (4) स्थूलता

संकेतांक ः

- $(i) \quad (ii) \quad (iii) \quad (iv)$ $(A) \quad (1) \quad (4) \quad (3) \quad (2)$ $(B) \quad (4) \quad (3) \quad (2) \quad (1)$ $(C) \quad (3) \quad (2) \quad (1) \quad (4)$ $(D) \quad (a) \quad (1) \quad (4) \quad (a)$
- (D) (2) (1) (4) (3)

Match List I with List II and select 4. the *correct* option from the codes given below :

List I

(j)	Bas	ketba	11			(<i>ii</i>)	धनुवि	र्त्रद्या		
(<i>ii</i>)	Arc	hery				(<i>iii</i>)	व्हॉर्ल	ोबॉल		
(<i>iii</i>)	Voll	eybal	1			(iv)	हੈण्ड	গ্বলৈ		
(<i>iv</i>)	Har	ıdball							ादी II	Г
		Li	st I	T						
(1)	Hyd			-		(1)	हाईड	•		
						(2)	ब्रेडी			
(2)	Bra	dy				(3)	कॉनि	्रा		
(3)	Cor	nish				(0)				
(4)	Joh	nson				(4)	जॉन्स्	ान		
Cod	les	:				संके	तांक	•		
	(j)	(<i>ii</i>)	(<i>iii</i>)	(iv)			(j)	(<i>ii</i>)	(<i>iii</i>)	(
(A)	(4)	(3)	(2)	(1)		(A)	(4)	(3)	(2)	(
(B)	(3)	(2)	(1)	(4)		(B)	(3)	(2)	(1)	(
(C)	(4)	(1)	(2)	(3)		(C)	(4)	(1)	(2)	(
(D)	(1)	(4)	(3)	(2)		(D)	(1)	(4)	(3)	(

यादी I व यादी II जुळवून, योग्य पर्याय खाली 4. दिलेल्या संकेतांकामधून निवडा :

यादी I

(*iii*) (*iv*)

(1)

(4)

(3)

(2)

(i) बास्केटबॉल

6	3	

- 5. The following tests are used to measure strength of different forms:
 - (I) Sit-ups
 - (II) Squat Jump
 - (III) Medicine Ball Throw
 - (IV) Pull-ups
 - Among them strength endurance is measured by :
 - $\textbf{Codes} \ :$
 - (A) (I) and (II)
 - (B) (II) and (III)
 - (C) (III) and (IV)
 - (D) (IV) and (I)
- 6. Which of the following is the most reliable measure of variability ?
 - (A) Range
 - (B) Quartile deviation
 - (C) Average deviation
 - (D) Standard deviation

- ताकदीचे विविध प्रकार मापनासाठी पुढील कसोट्या वापरण्यात येतात, त्यापैकी कोणत्या कसोट्या ताकद दमदारपणाचे मापन करतात ?
 - (I) सीट-अप्स्
 - (II) स्क्वॉट जम्प
 - (III) मेडीसिन बॉल थ्रो
 - (IV) पुल-अप्स्

संकेतांक :

- (A) (I) ㅋ (II)
- (B) (II) ㅋ (III)
- (C) (III) ㅋ (IV)
- (D) (IV) ㅋ (I)
- पुढीलपैकी कोणते परिमाण विचलनशीलतेचे सर्वाधिक विश्वसनीय आहे ?
 - (A) विस्तार
 - (B) चतुर्थक विचलन
 - (C) सरासरी विचलन
 - (D) प्रमाण विचलन

Given below are two statements, onelabelled as Assertion (A) and theother labelled as Reason (R) :

Assertion (A) :

Johnson Basketball test is a standardized test

Reason (R) :

Johnson Basketball test evaluates basketball playing ability.

Find out the *correct* answer from the codes given below :

- (A) Both (A) and (R) are true but(R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but(R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

- दिलेल्या दोन वाक्यातील एक विधान (A) आहे
 व एक कारण (R) आहे :
 - विधान (A) :

जॉन्सन बास्केटबॉल कसोटी हा एक प्रमाणित कसोटीसंच आहे.

कारण (R) :

जॉन्सन बास्केटबॉल कसोटीतून बास्केटबॉल खेळण्याच्या क्षमतेचे मूल्यमापन होते.

वरील आशयासंदर्भात योग्य विधान निवडा :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे
 - (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर असून (R) हे
 - (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

- 8. Which is *not* a parametric test ?
 - (A) 't test
 - (B) ANOVA
 - (C) ANCOVA
 - (D) Chi-square test
- Match the following List I and List II and choose the *correct* answer by the codes given below :

List I

- (*i*) Limitation
- (*ii*) Hypothesis
- (iii) Type I error
- (iv) Type II error

List II

- (1) Rejecting the null hypothesis
- (2) Accepting the null hypothesis
- (3) Intelligent guess
- (4) Fixing boundaries
- (5) Uncontrollable factors

Codes :

	(<u>)</u>	(<i>ii</i>)	(<i>iii</i>)	(<i>iv</i>)
(A)	(5)	(3)	(2)	(1)
(B)	(4)	(3)	(1)	(2)
(C)	(5)	(3)	(1)	(2)
(D)	(5)	(3)	(4)	(2)

पुढीलपैकी कोणती पॅरामेट्रीक परीक्षिका 8. नाही ? (A) टी-परीक्षिका (B) ॲनोव्हा (C) ॲनकोव्हा (D) काय-स्कवेअर परीक्षिका यादी I व II जुळवून खाली दिलेल्या 9. संकेतामधून योग्य पर्याय निवडा : यादी ⊺ ()) मर्यादा (ii) परिकल्पना (iii) टाईप-I त्रुटी (iv) टाईप-II त्रुटी यादी II (1) शुन्य परिकल्पना त्यागणे (2) शुन्य परिकल्पना स्वीकारणे (3) बुद्धीवादी अंदाज (4) विस्तार/मर्यादा ठरविणे (5) अनियंत्रित घटक संकेतांक : (\mathbf{j}) (ii)(iii) (iv)(A) (5) (3)(2)(1)(B) (4) (1)(2)(3)(C) (5) (1)(2)(3)(D) (5)(3)(4)(2)

9

- 10. Which of the following forms of movement most clearly demonstrates basic skill in nonlocomotor body management ?
 - (A) Hopping up and down
 - (B) Standing on a balance beam
 - (C) Leaping with variation in distance
 - (D) Throwing an object various distances
- 11. When teaching a new skill for a particular sport, the teacher should do which of the following first ?
 - (A) Provide drills to lead up to the skill
 - (B) Have students practice the skill
 - (C) Introduce the skill
 - (D) Provide feedback to correct errors

- अस्थानांतरणीय शारीरनियोजनातील मूलभूत कौशल्य पुढीलपैकी कोणत्या हालचाल रूपातून स्पष्टपणे दर्शविले जाते ?
 - (A) वरखाली लंगडी घालणे
 - (B) बॅलन्स बीमवर उभे राहणे
 - (C) अंतरात बदल करून ढांगा टाकणे
 - (D) विविध अंतरांवर वस्तू फेकणे
- एखाद्या खेळातील नवीन कौशल्य शिकविताना शिक्षकाने प्रथम हे करणे आवश्यक आहे :
 - (A) कौशल्य विकसित करण्यासाठी ड्रील्स घेणे
 - (B) विद्यार्थ्यांकडून कौशल्य सराव करून घेणे
 - (C) कौशल्याचा परिचय करून देणे
 - (D) चुका दुरुस्तीसाठी प्रत्याभरण देणे

12.	Set the principles of curriculum	12. अभ्यासक्रम रचनेची तत्त्वे योग्यक्रमाने
	planning in order :	मांडा :
	(I) Establishing learning experi-	(I) अध्ययन अनुभव निर्मिती करणे
	ences	
	(II) Organising learning experi-	(II) अध्ययन अनुभव नियोजित करणे
	ences	(III) मूल्यमापन
	(III) Evaluation	(IV) उद्दिष्ट निश्चिती
	(IV) Define objectives	उचित पर्याय निवडा :
	Select the <i>correct</i> option :	(A) (I), (II), (IV) व (III)
	(A) (I), (II), (IV) and (III)	
	(B) (IV), (I), (II) and (III)	(B) (IV), (I), (II) व (III)
	(C) (IV), (I), (III) and (II)	(C) (IV), (I), (III) व (II)
	(D) (II), (IV), (I) and (III)	(D) (II), (IV), (I) ㅋ (III)

13. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

List I	(j) थ्री सेकंड नियम
(<i>i</i>) Three seconds rules	(<i>ii</i>) थ्रो−ईन
(<i>ii</i>) Throw-in	(iii) स्ट्रेट पुश
(<i>iii</i>) Straight push	(<i>iv</i>) सर्व्हिस
(<i>iv</i>) Service	
List II	यादी II
(1) Football	(1) फुटबॉल
(1) Football (2) Hockey	(2) हॉको
(2) 110CKey	(3) बास्केटबॉल
(3) Basketball	
(4) Badminton	(4) बॅडमिंटन
(5) Baseball	(5) बेसबॉल
Codes :	संकेतांकः
(<i>i</i>) (<i>ii</i>) (<i>iii</i>) (<i>iv</i>)	(<i>j</i>) (<i>ii</i>) (<i>iii</i>) (<i>iv</i>)
(A) (1) (2) (3) (4)	(A) (1) (2) (3) (4)
(B) (2) (1) (4) (3)	(B) (2) (1) (4) (3)
(C) (3) (1) (2) (4)	(C) (3) (1) (2) (4)
(D) (1) (2) (5) (4)	(D) (1) (2) (5) (4)

13. यादी I व यादी II जुळवून खाली दिलेल्या संकेतांकामधून योग्य पर्याय निवडा :

यादी I

12

14. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (*i*) Group environment questionnaire
- (ii) Pacer (PACER)
- (iii) Scat (SCAT)
- (*iv*) Miller Volley test

List II

Badminton
 Team cohesion
 Cardio-respiratory endurance
 Anxiety

Codes :

	(j)	(<i>ii</i>)	(<i>iii</i>)	(<i>iv</i>)
(A)	(3)	(2)	(4)	(1)
(B)	(4)	(1)	(3)	(2)
(C)	(2)	(3)	(4)	(1)
(D)	(1)	(2)	(3)	(4)

14. यादी I व यादी II जुळवून खाली दिलेल्या संकेतांकामधून योग्य पर्याय निवडा :

यादी I

- (1) समुह परिस्थिती प्रश्नावली
- (ii) पेसर टेस्ट
- (iii) स्कॅट टेस्ट
- (iv) मीलर व्हॉली टेस्ट

यादी II

- (1) बॅडमिंटन
- (2) संघ एकतानता
- (3) हधिराभिसरण दमदारपणा
- (4) चिंता

संकेतांक ः

 (\mathbf{j}) (ii)(iii) (iv)(A) (3) (2)(4) (1) (1) (3)(B) (4)(2)(C) (2) (3)(4)(1)(D) (1) (2)(3)(4)

- 15. In swimming, the swimmer maintains a straight body alignment by keeping legs near to the surface which helps him in :
 - (A) Increasing the kinetic energy of the swimmer
 - (B) Reducing the effect of gravity on the swimmer
 - (C) Increasing the buoyancy of the swimmer
 - (D) Reducing the water resistance on the swimmer
- 16. To ensure smooth, controlled movement under load, a muscle must be able to make fine adjustments to the amount of force produced during the contraction. Such fine adjustments are accomplished primarily by varying the :
 - (A) Number of motor units recruited during contraction
 - (B) Duration of contraction of motor units
 - (C) Amount of oxygen available to the muscle
 - (D) Amount of force produced by the muscle fibres individually

- 15. पोहताना जलतरणपटू त्याचे पाय पृष्ठभागाजवळ व सरळ रेषेत ठेवतो त्यामुळे त्यास अशी मदत होते :
 - (A) त्याची गतीज ऊर्जा वाढते
 - (B) त्यावरील गुरुत्वाकर्षणाचा परिणाम कमी होतो
 - (C) त्याची तरणशक्ती वाढते
 - (D) त्याच्यावरील पाण्याचा प्रतिरोध कमी होतो
- 16. अधिभारामध्ये सहज व नियंत्रित हालचाल होण्यासाठी, स्नायूमध्ये निर्माण होणाऱ्या आकुंचनाच्या प्रमाणात सूक्ष्म समायोजन करतात. असे समायोजन मुख्यत्वे यात बदल झाल्यामुळे होते :
 - (A) आकुंचनात कार्यरत कारक केंद्रांची संख्या
 - (B) कारक केंद्राच्या आकुंचनाचे प्रमाण
 - (C) स्नायूला उपलब्ध ऑक्सिजन
 - (D) स्नायूतंतूने वैयक्तिकरित्या निर्माण केलेले बल

- 17. The contents of training in tapering phase of the competition period should be :
 - (A) Low intensity and low volume of load
 - (B) Low intensity and high volume of load
 - (C) High intensity and low volume of load
 - (D) High intensity and high volume of load
- 18. In Snooker, the player makes very fine adjustment in application of force and direction on his cue. Such fine adjustments are accomplished due to his :
 - (A) Differentiation Ability
 - (B) Adaptation Ability
 - (C) Reaction Ability
 - (D) Orientation Ability

- 17. स्पर्धा कालावधीच्या शेवटच्या अवस्थेत
 प्रशिक्षणाचा आशय असा असावा :
 (A) कमी तीव्रता व भाराचे कमी प्रमाण
 (B) कमी तीव्रता व भाराचे उच्च प्रमाण
 - (C) उच्च तीव्रता व भाराचे कमी प्रमाण
 - (D) उच्च तीव्रता व भाराचे उच्च प्रमाण
- 18. स्नूकरचा खेळाडू त्याच्या क्यू ला दिशा देताना व बल लावताना सूक्ष्म समायोजन (बदल) करतो,
 - हे बदल यामुळे घडून येतात :
 - (A) भेदभाव क्षमता
 - (B) अनुयोजन क्षमता
 - (C) प्रतिक्रिया क्षमता
 - (D) उद्बोधन क्षमता

19. Make the *correct* choice fromAssertion (A) and Reason (R) givenbelow :

Assertion (A) :

Supervision is concerned with studying and improving conditions further.

```
Reason (R) :
```

Supervision is needed because all teachers of physical education are not sincere in teaching.

Which of the following statements is *correct* ?

- (A) (A) is true but (R) is false
- (B) (A) is false but (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are true
- (D) Both (A) and (R) are false

19. दिलेल्या वाक्यातील एक विधान (A) व एक कारण (R) आहे :

विधान (A) :

पर्यवेक्षण हे अभ्यास व परिस्थिती सुधारण्याशी निगडीत आहे.

कारण (R) :

पर्यवेक्षणाची गरज असते कारण शा.शि. शिक्षक अध्यापनात प्रामाणिक नसतो.

वरील आशयासंदर्भात योग्य पर्याय कोणता ?

(A) (A) सत्य आहे परंतू (R) हे असत्य आहे

(B) (A) असत्य आहे परंतु (R) हे सत्य आहे

(C) (A) व (R) दोन्ही सत्य आहेत

(D) (A) व (R) दोन्ही असत्य आहेत

- 20. Sequentially arrange the events in the process of motivation :
 - (A) Occurrence of needs, Drive towards behaviour, Development of motives, Achievement of goals
 - (B) Achievement of goals, Drive towards behaviour, Development of motives, Occurrence of needs
 - (C) Occurrence of needs, Development of motives, Drive towards behaviour, Achievement of goals
 - (D) Occurrence of needs, Achievement of goals, Drive towards behaviour, Development of motives
- 21. The types of learning in which the problem gets solved suddenly ?
 - (A) Learning by insight
 - (B) Programmed learning
 - (C) Conditional learning
 - (D) Learning by imitation

- 20. प्रेरणेच्या प्रक्रियेतील घटनांचा योग्य क्रम लावा :
 - (A) गरजांची घडामोड, वर्तनाकडे नेणारी ऊर्मी,
 प्रेरकांचा विकास, ध्येयसाध्यता
 - (B) ध्येयसाध्यता, वर्तनाकडे नेणारी ऊर्मी,
 प्रेरकांचा विकास, गरजांची घडामोड
 - (C) गरजांची घडामोड, प्रेरकांचा विकास,
 वर्तनाकडे नेणारी ऊर्मी, ध्येयसाध्यता
 - (D) गरजांची घडामोड, ध्येयसाध्यता, वर्तनाकडे
 नेणारी ऊर्मी, प्रेरकांचा विकास
- या प्रकारच्या अध्ययनात समस्येचे अचानकपणे निराकरण होते :
 - (A) मर्मदृष्टीमूलक अध्ययन
 - (B) सुयोजित अध्ययन
 - (C) अभिसंधित अध्ययन
 - (D) अनुकरणात्मक अध्ययन

17

22.	Zero transfer is otherwise known	22. शून्य संक्रमणास असेही म्हणले जाते :
	as :	
	(A) Neutral transfer	(A) उदासीन संक्रमण
	(B) Positive transfer	(B) धन संक्रमण
	(C) Negative transfer	(C) ऋण संक्रमण
	(D) Bilateral transfer	(D) द्विपक्षी संक्रमण
23.	Select the <i>correct</i> combination of	
	components that define motivation \colon	23. प्रेरणेची व्याख्या करणारे घटकांचे योग्य जुळणी
	(A) Direction, persistence,	निवडा :
	continuing motivation,	(A) दिशा, चिकाटी, सातत्यपूर्ण प्रेरणा,
	intensity	
	(B) Desire, persistence, continuing	तीव्रता
	motivation	(B) आसक्ती, चिकाटी, सातत्यपूर्ण प्रेरणा
	(C) Internal forces and external	(C) आंतरिक प्रेरके व बाह्य प्रेरके
	forces	
	(D) Direction, social factors and	(D) दिशा, सामाजिक घटक व बोधात्मक
	cognitive factors	घटक

18

- 24. A boy who is learning to ride a bicycle will have to discard many wrong movements until he learns how to ride it perfectly. The principle underlying this process of learning is called :
 (A) Trial and error
 (B) Insight
 (C) Classical conditioning
 - (D) Instrumental conditioning
- 25. Carpal joint is the example of :
 - (A) Pivot joint
 - (B) Condyloid joint
 - (C) Hinge joint
 - (D) Ball and Socket joint

- सायकल चालविण्यास शिकणाऱ्या बालकाला अनेक चुकीच्या हालचाली बाद केल्याशिवाय उत्तमपणे सायकल चालविता येत नाही. या प्रक्रियेत अध्ययन तत्त्वाचा समावेश होतो : (A) चुका व सुधार (B) मर्मदृष्टी (C) अभिसंहित अभिसंधान (D) कार्यात्मक अभिसंधान
- 25. कार्पल सांधा याचे उदाहरण आहे :
 - (A) पिव्हट सांधा
 - (B) कॉण्डीलॉईड सांधा
 - (C) बिजागीरीचा सांधा
 - (D) उखळीचा सांधा

26.	The leg action in running is one that	26. धावनातील पायाची कृती यामध्ये घडते :
	take place in :	
	(A) Frontal plane and frontal axis	(A) फ्रंटल प्रतल व फ्रंटल अक्ष
	(B) Sagittal plane and longitudinal	(B) सॅजीटल प्रतल व लॉॅंगिट्यूडिनल अक्ष
	axis	(C) फ्रंटल प्रतल व सॅजिटल अक्ष
	(C) Frontal plane and sagittal	(D) सॅजिटल प्रतल व फ्रंटल अक्ष
	axis	
	(D) Sagittal plane and frontal axis	27. न्यूटनचा दुसरा नियम असाही संबोधला
27.	Newton's second law of motion is	जातो :
	also known as :	(A) जड़त्वाचा नियम
	(A) Law of inertia	(B) क्रिया-प्रतिक्रियेचा नियम
	(B) Law of action and reaction	
	(C) Law of momentum	(C) संवेगाचा नियम
	(D) Law of gravitation	(D) गुरुत्वाकर्षणाचा नियम

28. Match List I with List II and select the *correct* option using the codes given below :

List I

- (*i*) Elevation
- (*ii*) Retraction
- (iii) Protraction
- (iv) Depression

List II

- (1) Movement of the scapula toward the spine in the transverse plane
- (2) Movement of the scapula inferiorly in the frontal plane
- (3) Movement of the scapula superiorly in the forntal plane
- (4) Movement of scupula away from the spine in the transverse plane

Codes :

	(j)	(<i>ii</i>)	(<i>iii</i>)	(<i>iv</i>)
(A)	(3)	(1)	(4)	(2)
(B)	(3)	(2)	(1)	(4)
(C)	(2)	(4)	(1)	(3)
(D)	(2)	(3)	(1)	(4)

28. यादी I व यादी II जुळवून खाली दिलेल्या संकेतांकामधून **योग्य** पर्याय निवडा :

यादी I

- (i) एलीव्हेशन
- (ii) रिट्रॅक्शन
- (*iii*) प्रोट्रॅक्शन
- (iv) डिप्रेशन

यादी II

- (1) ट्रान्सव्हर्स प्रतलातील स्कॅपुलाची कण्याच्या दिशेने होणारी हालचाल
- (2) फ्रंटल प्रतलातील स्कॅपुलाची खालच्या दिशेने हालचाल
- (3) फ्रंटल प्रतलातील स्कॅपुलाची वरच्या दिशेने हालचाल
- (4) ट्रान्सव्हर्स प्रतलातील स्कॅपुलाची
 कण्यापासून लांब होणारी हालचाल

संकेतांक :

	(j)	(<i>ii</i>)	(<i>iii</i>)	(<i>iv</i>)
(A)	(3)	(1)	(4)	(2)
(B)	(3)	(2)	(1)	(4)
(C)	(2)	(4)	(1)	(3)
(D)	(2)	(3)	(1)	(4)

- 29. At the time of release of discus :
 - (A) Centripetal force is more than centrifugal force
 - (B) Centrifugal force is more than centripetal force
 - (C) Centripetal and centrifugal force become zero
 - (D) Centrifugal force is less than centripetal force
- 30. If a bus started suddenly, the passengers in the bus will tend to fall :
 - (A) In the direction opposite to the direction of motion of the bus
 - (B) In the same direction as the direction of motion of bus
 - (C) Side-way direction
 - (D) He will not tend to fall

- 29. थाळीफेकीमध्ये थाळी सोडण्याच्या वेळी :
 - (A) केंद्राभिगामी बल केंद्रोत्सारी बलापेक्षा
 अधिक असते
 - (B) केंद्रोत्सारी बल केंद्राभिगामी बलापेक्षा
 अधिक असते
 - (C) केंद्राभिगामी व केंद्रोत्सारी बल उदासीन होते
 - (D) केंद्रोत्सारी बल केंद्राभिगामी बलापेक्षा कमी असते
- बस अचानकपणे सुरु झाल्यास प्रवासी पडण्याची
 शक्यता असते :
 - (A) बसच्या गतीच्या विरुद्ध दिशेने
 - (B) बसच्या गतीच्या दिशेकडे
 - (C) एका बाजूला
 - (D) प्रवासी पडणार नाही

- 31. Identify the spin in a ball movinglow and fast after rebound :
 - (A) Back spin
 - (B) Top spin
 - (C) Left spin
 - (D) Right spin
- 32. In order to prevent hyperthermia, an athlete shout *not* do which of the following ?
 - (A) Avoid two consecutive bouts of performing involving heavy fluid loss
 - (B) Wear light clothing that breathes
 - (C) Plan activity in the middle of the day when temperatures are highest
 - (D) Drink fluids, during and after activity

- 31. पुन: उसळी घेतल्यानंतर खालच्या स्तरातून व जलद येणारा चेंडू ही गिरकी घेतो :
 - (A) बॅक (मागे) स्पिन (गिरकी)
 - (B) टॉप स्पिन (गिरकी)
 - (C) डावी गिरकी
 - (D) उजवी गिरकी
- 32. अतिउष्णतेमुळे होणाऱ्या आजारांचा प्रतिबंध करताना खेळाडूने पुढीलपैकी काय करू नये ?
 - (A) ज्यातून शरीर द्रव्याची कमतरता निर्माण होईल असे सलग दोन प्रशिक्षण/कार्यमान संच टाळावे
 - (B) हवेशीर हलके कपडे घालावेत
 - (C) तापमान अतिउच्च असताना दिनमध्यालाप्रशिक्षण उपक्रम ठरवावेत
 - (D) उपक्रमादरम्यान व नंतर द्रव्यसेवन

करावे

33. Read and analyse the following statements and choose the *correct* codes given below :

Statement (1):

One of the end products of photosynthesis is the raw material for respiration.

Statement (2):

One of the end products of respiration is the raw material for photosynthesis.

Codes :

(A) Both (1) and (2) are correct

- (B) Both (1) and (2) are wrong
- (C) (1) is correct and (2) is wrong
- (D) (1) is wrong and (2) is correct

33. दिलेली विधाने वाचून त्यांचे विश्लेषण करा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकामधून योग्य संकेत निवडा :

विधान (1) :

प्रकाशसंश्लेषणातून निर्माण होणारे एक अंतिम फलित श्वसनासाठी कच्चा माल (आवश्यक बाब) असतो.

विधान (2) :

श्वसनाचे एक अंतिम फलित प्रकाश– संश्लेषणासाठी कच्चा माल (आवश्यक बाब) असतो.

संकेतांक :

(A) विधान (1) व (2) दोन्ही बरोबर आहेत

- (B) विधान (1) व (2) दोन्ही चूक आहेत
- (C) विधान (1) बरोबर आहे व (2) हे चूकआहेत
- (D) विधान (1) चूक आहे व (2) हे बरोबर आहेत

- 34. Identify the types of reaction that occurs during the conversion of pyruvic acid to acetyl CoA :
 - (A) Oxidation and reduction
 - (B) Hydration and carboxylation
 - (C) Dehydrogenation and decarboxylation
 - (D) Decarboxylation and hydrogenation
- 35. The acclimitisation to altitude leads to :
 - (A) Hypoventilation
 - (B) Decreased cardiac output
 - (C) Pulmonary oedema
 - (D) Increase in cardiac output

- 34. पायरूविक आम्लाचे ॲसिटील को-ए मध्ये रूपांतर होताना घडणाऱ्या प्रक्रियांचा प्रकार ओळखा :
 - (A) ऑक्सिडीकरण व रिडक्शन
 - (B) हायड्रेशन व कार्बोक्झिलेशन
 - (C) डिहायड्रोजिनेशन व डिकार्बोक्झिलेशन
 - (D) डिकार्बोक्झिलेशन व हायड्रोजिनेशन
- 35. उंच ठिकाणी प्रशिक्षण अनुकूलन केल्यामुळे हे
 - घडते :
 - (A) अल्पवायूवीजन
 - (B) कार्डीॲक आऊटपुट कमी होतो
 - (C) पल्मोनरी ईडिमा (सूज)
 - (D) कार्डीॲक आऊटपुट वाढतो

36.	In exercising muscle, the major	36.	व्यायाम करणाऱ्या स्नायूमध्ये रक्त प्रवाह वाढण्याचे	
	increase in blood flow is due to :		प्रमुख कारण :	
	(A) Sympathetic vasodilation		(A) अनुकंपी वाहिनीविस्फारणी	
	(B) Metabolic vasodilation		(B) चयापचयीक वाहिनीविस्फारणी	
	(C) Muscle pumping		(C) स्नायू पम्प होणे	
	(D) Parasympathetic vasodilation	37.	(D) परानुकंपी वाहिनीविस्फारणी	
37.	In running 100 metres, the		100 मी धावताना ऊर्तीची वाढीव ऑक्सिजन	
	increased oxygen requirements of tissues is met by :		मागणी अशी पुरवली जाते :	
	(A) Increased cardiac output		(A) कार्डीॲक आऊटपूट वाढवून	
	(B) Increased erythropoietin		(B) एरिथ्रोपोएटिन वाढवून	
	(C) Rise in CO_2 partial pressure		(C) CO ₂ आंशिक दाब वाढल्यामुळे	
	(D) Increased arterial CO_2 partial		(D) वाहिनीतील CO_2 आंशिक दाब	
	pressure		वाढल्यामुळे	

- 38. Talkative Vs. Silent; Frank, open Vs. secretive, adventurous Vs. cautious, sociable Vs. reclusive, these traits describe which dimension of personality ?
 - (A) Agreeableness
 - (B) Conscientiousness
 - (C) Extraversion
 - (D) Emotional stability
- 39. In Closing Ceremony of a SportingEvent if the following items are tobe performed :
 - (I) Jumbled March Past
 - (II) Declaration of Championship closed
 - (III) Putting off the Flame
 - (IV) Lowering of Flag
 - The *correct* sequence of the above events shall be :

Codes :

- (A) (I), (II), (III) and (IV)
- (B) (I), (II), (IV) and (III)
- (C) (IV), (I), (II) and (III)
- (D) (IV), (III), (II) and (I)

- 38. बडबडा विरुद्ध शांत, खुला/स्पष्ट विरुद्ध गोपनवृत्तीचा, साहसी विरुद्ध सावधानपूर्वक, समाजाभिमुख विसंन्यस्त, हे सर्व गूणविशेष व्यक्तिमत्त्वाच्या कोणत्या आयामाचे वर्णन करतात ?
 - (A) ऋजुभाव
 - (B) विवेकबुद्धी
 - (C) बर्हिमुखता
 - (D) भावनिक स्थिरता
- 39. क्रीडा स्पर्धेच्या सांगता समारंभात पुढील गोष्टी करायच्या आहेत, त्यांचा योग्य क्रम निवडा :
 (I) मिश्र मार्च पास्ट (संचलन)
 (II) स्पर्धा सांगता जाहीर करणे
 (III) ज्योत विझविणे
 (IV) झेंडा अवतरण
 त्याचे योग्य क्रम याप्रकारे होतील :
 संकेतांक :
 (A) (I), (II), (III) व (IV)
 (B) (I), (II), (IV) व (III)
 (C) (IV), (I), (II) व (III)
 - (D) (IV), (III), (II) ㅋ (I)

- 40. Which of the following signifies the principle of specificity of training ?
 - (A) Individual differences should be considered
 - (B) Progression, based on individual's fitness, should be considered
 - (C) Ability specific training is imparted
 - (D) Physiological changes are monitored during training
- 41. Which of the following is the *correct* order of first aid treatment procedures for common strain and sprain ?
 - (1) To use ice application
 - (2) To elevate the injured part
 - (3) To rest
 - (4) To use elastic bandage to pressthe injured area
 - (A) (1), (2), (3) and (4)
 - (B) (2), (1), (4) and (3)
 - (C) (3), (1), (4) and (2)
 - (D) (3), (1), (2) and (4)

- 40. पुढीलपैकी कशाद्वारे प्रशिक्षणाच्या विशिष्टतेचे तत्त्व स्पष्ट होते ?
 - (A) व्यक्तीभेदाचा विचार व्हावा
 - (B) व्यक्तीच्या सुदूढतेनुरूप प्रगतशीलता असावी
 - (C) क्षमतानिहाय प्रशिक्षण द्यावे
 - (D) प्रशिक्षणा दरम्यान होणाऱ्या शरीरक्रिया शास्त्रीय बदलांवर लक्ष ठेवावे
- सामान्य स्प्रेन (मुरगळणे) व स्ट्रेन (ताणणे)
 या दुखापतींच्या प्रथमोपचारातील योग्यक्रम
 पुढीलपैकी कोणता ?
 - (1) बर्फाचा वापर करणे
 - (2) दुखापतग्रस्त भाग उंचविणे
 - (3) विश्रांती देणे
 - (4) दुखणाऱ्या भाग दाबण्यासाठी इलास्टिक
 बॅण्डेज लावणे
 - (A) (1), (2), (3) a (4)
 - (B) (2), (1), (4) ㅋ (3)
 - (C) (3), (1), (4) a (2)
 - (D) (3), (1), (2) ㅋ (4)

आंतरशालेय (बाह्य) स्पर्धेचे प्ढीलपैकी

objective of Extramurals ? कोणते उद्दिष्ट नाही ? (A) Development of sportsman like (A) खेळाडूप्रमाण गुण विकास qualities (B) क्रीडा पारंगतता विकसन (B) Development of sporting (C) सामाजिक गुणांचा विकास excellence (C) Development of social qualities (D) संस्थेच्या संघाची निवड (D) Selection of Institute Team 43. यादी I व II जुळवून खाली दिलेल्या संकेतांकामधील योग्य पर्याय निवडा : Match List I with List II and select 43. the *correct* option using the codes यादी ⊺ given below : (j) बास्केटबॉल List I (ii) कबड्डी (\mathbf{j}) Basketball (iii) व्हॉलीबॉल (*ii*) Kabaddi (iv) फुटबॉल (*iii*) Volleyball (iv) Football यादी II List II (1) सडन डेथ (1) Sudden death (2) <u>लिबेरो</u> (2) Libero (3) डेडबॉल (3) Dead ball (4) लोण (4) Lona संकेतांक ः Codes : (\mathbf{j}) (*ii*) (iii) (iv) (\mathbf{j}) (ii)(iii) (iv)(A) (4) (2) (1)(3)(A) (4) (2) (1)(3)(B) (4) (3)(1) (2)(B) (4) (3)(1) (2)(C) (3) (2)(1)(4)(C) (3) (2)(1) (4)(D) (3) (4) (2)(1)(D) (3) (4) (2)(1)

42.

42. Which of the following is *not* the

44. Which body controls the use of doping in sports in India ?

(A) IADA

- (B) WADA
- (C) NADA
- (D) IDTL
- 45. Which of the following is contraindication of the Ultrasound ?
 - (A) Scar tissue
 - (B) Infection
 - (C) Warts
 - (D) Collitis
- 46. Which of the following is an *incorrect* description of nutrient ?
 - (A) Protein is the main source of energy supply
 - (B) Vitamins are organic compounds involved in body metabolism
 - (C) Water is essential for life
 - (D) Minerals are essential substances for bones and teeth

- भारतातील क्रीडेतील डोपिंगवर नियंत्रण करणारी संस्था कोणती ?
 - (A) आय.ए.डि.ए.
 - (B) डब्ल्यू.ए.डि.ए.
 - (C) एन.ए.डि.ए.
 - (D) आय.डि.टि.एल.
- 45. अल्ट्रासाउण्डमध्ये पुढीलपैकी कोणते विरुद्ध दर्शक आहे ?
 - (A) जखमी (व्रणयुक्त) ऊती
 - (B) प्रादुर्भाव
 - (C) चामखीळ
 - (D) आम
- 46. पुढीलपैकी कोणते पोषणद्रव्याचे अयोग्य वर्णनआहे ?
 - (A) प्रथिने ही उर्जेचे मुख्य स्रोत असतात
 - (B) शरीराच्या चयापचयामध्ये जीवनसत्वे ही
 जैविक मिश्रणे अंतर्भूत होतात
 - (C) जीवनासाठी पाणी आवश्यक असते
 - (D) हाडे व दातांसाठी क्षार हे आवश्यक पदार्थ आहेत

47.	In which of the following three	47	पुढीलपैकी कोणत्या तीन वर्षांमध्ये ऑलिम्पिक
		т.	
	years were the Olympic Games		स्पर्धा भरविल्या गेल्या नाही ?
	not held ?		(A) 1916, 1940 ㅋ 1954
	(A) 1916, 1940 and 1954		
	(B) 1916, 1940 and 1944		(B) 1916, 1940 ㅋ 1944
	(C) 1916, 1920 and 1928		(C) 1916, 1920 ㅋ 1928
	(D) 1940, 1944 and 1948		(D) 1940, 1944 ㅋ 1948
48.	Twelve (12) players of a Basketball	48.	बास्केटबॉल संघातील 12 खेळाडूंना एकमेकांशी
	Team want to shake hand with each		हात मिळवायचा (शेकहॅण्ड) आहे. एकूण
	other. The number of shake hands		हॅण्डशेक इतके होतील :
	will be :		
	(A) 11		(A) 11
	(B) 66		(B) 66
	(C) 22		(C) 22
	(D) 33		(D) 33
_	31 [P.T.O		

49.	Supervision in Physical Education	49. शारीरिक शिक्षणातील पर्यवेक्षण म्हणजे :
	is :	(I) सातत्यपूर्ण प्रक्रिया
	(I) A continuous process	(II) पर्यवेक्षक व संस्थेमधील निरीक्षणे व
	(II) Based on observations and	
	interaction between supervisor	आंतरक्रियांवर आधारित
	and organisation	(III) दोष शोधणे व टीकात्मक विवेचन
	(III) A fault finding and criticism	प्रक्रिया
	process	(IV) भविष्यातील सुधारणांसाठी
	(IV) For future improvement.	योग्य जुळणी शोधा :
	The <i>correct</i> combination is :	
	(A) (I), (III) and (IV)	(A) (I), (III) व (IV)
	(B) (II), (III) and (IV)	(B) (II), (III) व (IV)
	(C) (I), (II) and (III)	(C) (I), (II) व (III)
	(D) (I), (II) and (IV)	(D) (I), (II) व (IV)

50.	Forty two (42) Teams play in a	50.	42 संघ बाद पद्धतीच्या स्पर्धेत भाग घेतात.
	Knock-out Tournament. The		त्यामध्ये एकूण 'बाईज्' ची संख्या :
	number of the byes will be :		
	(A) 08		(A) 08
	(B) 22		(B) 22
	(C) 18		(C) 18
	(D) 02		(D) 02
51.	The branch of philosophy concerned	51.	ज्ञानाचे स्वरूप अभ्यासण्याशी संबंधित असलेली
	with examining the nature of		तत्त्वज्ञानाची शाखा :
	knowledge is :		
	(A) Metaphysics		(A) तत्त्वमिमांसा/अध्यात्मवाद
	(B) Axiology		(B) ॲक्झियॉलॉजी
	(C) Pragmatism		(C) व्यवहारवाद
	(D) Epistemology		(D) ज्ञानशास्त्र
	33 [P.T.O.		

52.	Which of the following is <i>not</i> a	52.	पुढीलपैकी कोणते पर्यवेक्षणाचे तंत्र नाही ?
	technique of supervision ?		
	(A) Visitation		(A) भेटी
	(B) Conference		(B) परिषद
	(C) Workshop		(C) कार्यशाळा
	(D) Get-together	53.	(D) गेट-टुगेदर
53.	From the following, identify the one,		
	which is <i>not</i> included in the steps		निर्णय प्रक्रियेच्या पारंपारिक अभिकल्पात
	of the classic model of decision		पुढीलपैकी कशाचा समावेश नाही ?
	making :(A) Idea generation(B) Problem creation		(A) कल्पना निर्मिती
			(B) समस्या निर्मिती
	(C) Agenda setting		(C) सभाकार्यक्रम ठरविणे
	(D) Policy making		(D) धोरण ठरविणे

- 54. Which one of the following abilities is *not* required to make a physical educator dynamic for the discipline of physical education ?
 - (A) The ability to monopolize
 - (B) The ability to analyze
 - (C) The ability to organize
 - (D) The ability to supervise
- 55. Given below are two statements, one is Assertion (A) and the other is Reason (R) :

Assertion (A) :

Intramural Programme should be an integral part of the Physical Education Programme in the Institutions.

Reason (R) :

Sports for all works as a method of inculcating health, fitness and wellness in institutions.

In the context of the two statements which one of the following is *correct* ?

$\textbf{Codes} \ :$

- (A) Both (A) and (R) are right
- (B) Both (A) and (R) are right, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is wrong, but (R) is right
- (D) (A) is right, but (R) is wrong

- 54. शारीरिक शिक्षण शास्त्रासाठी उत्तम/गतीशील शारीरिक शिक्षण शिक्षक तयार करताना पुढीलपैकी कोणत्या क्षमतेची आवश्यकता **नाही** ?
 - (A) मक्तेदारी करण्याची क्षमता
 - (B) विश्लेषण क्षमता
 - (C) नियोजन क्षमता
 - (D) पर्यवेक्षण क्षमता
- 55. दिलेल्या दोन वाक्यातील एक विधान (A) आहे व एक कारण (R) आहे :

विधान (A) :

आंतरकुल स्पर्धा हा शैक्षणिक संस्थेच्या शारीरिक शिक्षणाचा अविभाज्य भाग असावा.

कारण (R) :

संस्थांमधील व्यक्तींमध्ये आरोग्य, सुदृढता, निरामयता जोपासण्यासाठी 'सर्वांसाठी खेळ' या संकल्पनेचा उत्तम परिणाम होतो.

दोन्ही विधानांमध्ये कोणताही **एक** पर्याय बरोबर आहे ?

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतू
 (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) चूक आहे, परंतू (R) हे बरोबर आहे

(D) (A) बरोबर आहे, परंतू (R) हे चूक आहे

56.	The Presidents of Board of Control	56	बोर्ड ऑफ क्रिकेट कंट्रोल इन इंडीयाचे अध्यक्ष
	for Cricket in India were :	00.	हे होते :
			ن ارا ،
	(I) Madhav Rao Scindia		(I) माधवराव सिंदीया
	(II) Sharad Pawar		(II) शरद पवार
	(III) Rajiv Shukla		(III) राजीव शुक्ला
	(IV) Jagmohan Dalmia		(IV) जगमोहन दालमिया
	The <i>correct</i> option using the code		संकेतामधील योग्य पर्याय हे आहे :
	is :		
	(A) (I), (II) and (IV)		(A) (I), (II) ㅋ (IV)
	(B) (II), (III) and (IV)		(B) (II), (III) ㅋ (IV)
	(C) (III), (IV) and (I)(D) (I), (III) and (IV)		(C) (III), (IV) ㅋ (I)
			(D) (I), (III) ㅋ (IV)
57.	The cards that are used in officiating	57.	बॅडमिंटन स्पर्धेच्या पंचकार्यात ही कार्ड वापरली
	of Badminton Tournament :		जातात :
	(A) Yellow, Green, Red		(A) पिवळे, हिरवे, लाल
	(B) Yellow, Red, Black		(B) पिवळे, लाल, काळे
	(C) Green, Black, Blue		(C) हिरवे, काळे, निळे
	(D) Black, Red, Green		(D) काळे, लाल, हिरवे

- 58. The latest inclusion in the laws ofFootball which helps Referee tojudge whether a goal is scored ornot is :
 - (A) Use of goal judge
 - (B) Use of camera
 - (C) Use of GLT
 - (D) Use of review system
- 59. A Kindergarten class gathers around a large parachute, with the teacher's direction, they work together to lift and lower the parachute, and then make it spin in a circle by passing it hand to hand. The lesson is an example of :
 - (A) a cooperative game
 - (B) competition
 - (C) a combative activity
 - (D) outdoor education

- 58. गोल झाला किंवा नाही हे ठरविण्यासाठी रेफ्रीला मदत होणारा नव्यानेच अंतर्भूत झालेला फुटबॉलमधील नियम :
 - (A) गोल जज्चा वापर
 - (B) कॅमे-याचा वापर
 - (C) गोललाईन टेक्नॉलॉजीचा वापर
 - (D) रिव्ह्यू सिस्टमचा वापर
- 59. एका बालवाडीच्या वर्गातील मुले मोठ्या पॅराशूटभोवती जमले आहेत. शिक्षकांच्या सूचनेप्रमाणे, ते सर्वजण एकत्रितपणे पॅराशूट वर-खाली करतात व पुढे पुढे सरकवत पॅराशूट गोलामध्ये फिरवतात. वरील वर्णन या पाठाचे उदाहरण आहे :
 - (A) सहकार्यात्मक खेळ
 - (B) स्पर्धा
 - (C) द्वंद्व उपक्रम
 - (D) आऊटडोअर शिक्षण

60. Number of teams in the Upper-Half 60. विषम संघ संख्या असताना कार्यक्रमपत्रिकेच्या when odd number of teams वरील भागात (अप्पर-हाफ) मध्ये किती संघ participate is calculated using which येतील, हे मोजण्याचे सूत्र : formula ? (A) N/2 + 1(A) N/2 + 1(B) $\frac{N+1}{2}$ (B) $\frac{N+1}{2}$ (C) $\frac{N-1}{2}$ (C) $\frac{N-1}{2}$ (D) N/2 - 1(D) N/2 - 161. प्राथमिक विद्यार्थ्यांना हालचाल संकल्पना 61. Which would be the most appropriate teaching style to teach शिकविण्यासाठी सर्वाधिक योग्य अध्यापन शैली movement concepts to elementary कोणती ? children ? (A) हुकूम शैली (A) Command style (B) स्व-परिक्षण शैली (B) Self-check style (C) निर्देशित शोध शैली (C) Guided discovery style (D) अन्योन्य शैली (D) Reciprocal style

62.	Encouragement by spectators is a :	62.	प्रेक्षकांकडून प्रोत्साहन म्हणजे :
	(A) Social competitive incentive		(A) सामाजिक स्पर्धात्मक उत्तेजन
	(B) Reward incentive		(B) फलस्वरूप उत्तेजन
	(C) Social incentive		(C) सामाजिक उत्तेजन
	(D) Monetary incentive		(D) सांपत्तिक उत्तेजन
63.	Who said, "Sound mind in a sound	63.	"निरोगी शरीरात निरोगी मन वास करते" हे कोणी
	body"?		म्हटले आहे ?
	(A) Descartes		(A) डिस्कार्टेस
	(B) Rousseau		(B) रूसो
	(C) Aristotle		(C) ॲरिस्टॉटल
	(D) Plato		
64.	The initial steep rise in the learning		(D) प्लेटो
	graph is an indication of quick	64.	अध्ययन आलेखाच्या सुरवातीस अचानक
	progress and is technically		वाढलेली उंची जलद प्रगती दर्शविते व त्यास
	known as :		तांत्रिक भाषेत असे संबोधतात :
	(A) End spurt		(A) अंतिम उमाळा
	(B) Initial spurt		(B) प्रारंभिक उमाळा
	(C) Saturation point		(C) संपृक्त अवस्था
	(D) Middle spurt		(D) मध्य उमाळा

- 65. The sequence of strokes to be 6 followed in swimming a team Medley Relay should be :
 (I) Back stroke
 (II) Free style
 - (III) Butterfly stroke
 - (IV) Breast stroke
 - Select the *right* sequence :
 - (A) (I), (II), (III) and (IV)
 - (B) (I), (IV), (III) and (II)
 - (C) (II), (III), (IV) and (I)
 - (D) (IV), (III), (II) and (I)
- 66. Sports are more than reflections of society because they are sites, where :
 - (A) People have important personal and social experiences
 - (B) Society and culture are created and reproduced
 - (C) Social differences are meaningless
 - (D) There is no social inequality

- 65. जलतरणातील सांधिक मेडले रिले स्पर्धेत स्ट्रोक्सचा योग्य क्रम निवडा :
 (I) बॅक स्ट्रोक
 (II) फ्री स्टाईल
 (III) बटरफ्लाय स्ट्रोक
 (IV) ब्रेस्ट स्ट्रोक **योग्य** क्रम निवडा :
 (A) (I), (II), (III) च (IV)
 (B) (I), (IV), (III) च (II)
 (C) (II), (III), (IV) च (I)
 - (D) (IV), (III), (II) ㅋ (I)
- 66. क्रीडा व खेळ हे समाजाच्या प्रतिबिंबापेक्षा अधिक आहेत कारण ही अशी स्थाने आहेत जिथे :
 - (A) व्यर्क्तोंना महत्त्वाचे वैयक्तिक व सामाजिक
 अनुभव मिळतात
 - (B) समाज व संस्कृतीचे निर्माण व पुन:निर्माण होतात
 - (C) समान भिन्नता अर्थहीन असते
 - (D) सामाजिक असमानता नसते

- 67. Society *cannot* be studied in the same way as the natural world, because :
 - (A) human behaviour is meaningful and varies between individuals and cultures
 - (B) it is difficult for sociologists to gain access to a research laboratory
 - (C) sociologists are not national or critical enough in their approach
 - (D) we cannot collect empirical data about social life
- 68. Which of the following statements about Tennis is *true* ?
 - (A) The scorer always calls the receiver's score first
 - (B) A ball lands on the line is out
 - (C) The scoring term for 'zero' is love
 - (D) "Advantage in" means the server gets to serve the next game

- 67. वास्तविक जगाप्रमाणे समाज अभ्यासला जाऊ शकत **नाही**, कारण :
 - (A) मानवी वर्तन हे अर्थपूर्ण असून ते व्यक्ती
 व संस्कृतीपरत्वे बदलत असते
 - (B) समाजशास्त्रज्ञांना संशोधन प्रयोगशाळा
 उपलब्ध होत नाहीत
 - (C) समाजशास्त्रज्ञांचा दृष्टीकोन टिकात्मक
 किंवा तर्कशुद्ध नसतो
 - (D) सामाजिक जीवनाची प्रत्यक्षलक्षी माहितीमिळू शकत नाही
- 68. टेनिससंदर्भात पुढीलपैकी कोणते विधान सत्यआहे ?
 - (A) गुणलेखक नेहमी रिसिव्हर (सर्व्हिस घेणाऱ्याचे) गुण प्रथम पुकारतो
 - (B) रेषेवर पडलेला चेंडू 'आऊट' असतो
 - (C) शून्याचे गुणांकन करण्याची संज्ञा 'लव्ह' असते
 - (D) 'ॲडव्हान्टेज इन' म्हणजे सर्व्हरला पुढील
 गेममध्ये सर्व्हिस मिळते

41

[P.T.O.

69. Make the *correct* choice from Assertion (A) and the Reason (R) given below :

Assertion (A) :

Staffing is assembling men and material.

Reason (R) :

Staffing is assembling the resources.

Which of the following statements is *correct* ?

- (A) Both (A) and (R) are true and(R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but(R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

- (D) (A) is false but (R) is true
- 69. दिलेल्या दोन वाक्यातील एक विधान (A) व एक कारण (R) आहे : विधान (A) : नियुक्ती म्हणजे व्यक्ती व साहित्यांची जुळवणी करणे. कारण (R) : नियुक्ती म्हणजे संसाधनांची जुळवणी करणे. यामध्ये योग्य पर्याय कोणते ? (A) (A) व (R) दोन्ही सत्य असून (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे (B) (A) व (R) दोन्ही सत्य आहेत परंतू (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही (C) (A) सत्य आहे, परंतू (R) हे असत्य आहे (D) (A) असत्य आहे, परंतू (R) हे सत्य आहे

- 70. The another name for percussion manipulation is :
 - (A) Petrissage
 - (B) Kneading
 - (C) Pressure
 - (D) Tapotment
- 71. Academic rigor is an important component of facilitating learning, because it means :
 - (A) Lesson plans are interesting and exciting
 - (B) The content of what we teach is meaningful and our expectations of that content are demanding
 - (C) The teaching methods we use keep students awake and paying attention
 - (D) Our expectations are set at a level that ensures all students will meet the requirements of state testing.

- मसाजमधील 'पर्कशन-मॅनिप्युलेशन' तंत्रास
 असेही म्हणले जाते :
 - (A) पेट्रीसाज
 - (B) निडींग (मळणे)
 - (C) प्रेशर (दाब)
 - (D) टॅपोटमेंट
- शौक्षणिक कष्टां काटेकोरपणामुळे अध्ययन
 अधिक सुकर होते कारण :

(A) पाठ रुचीपूर्ण व उत्सुकतापूर्ण असतात

- (B) शिकविला जाणारा आशय अर्थपूर्ण असतो व त्या आशयातून आपण खूप अपेक्षित करत असतो
- (C) वापरल्या जाणाऱ्या अध्यापन पद्धर्तीमुळे विद्यार्थी जागृत राहतो व लक्ष देतो
- (D) राज्य परिक्षणाच्या गरजा सर्व विद्यार्थी पूर्ण करतील इतके लक्ष निश्चित केले जाते

72.	During childhood the behaviour is	72.	बाल्यावस्थेत जास्त करून या घटकांमुळे वर्तन
	more influenced by :		प्रभावित होते :
	(A) Family		(A) कुटुंब
	(B) Peer group		(B) समवयस्क
	(C) Religious institutions		(C) धार्मिक संस्था
	(D) School		(D) शाळा
73.	A pre-game meal should include :	73.	स्पर्धेपूर्वीच्या आहारात याचा समावेश
	(I) High carbs		असावा :
			(I) अधिक पिष्टमय पदार्थ
	(II) High protein		(II) अधिक प्रथिने
	(III) Spicy and oily food		(III) मसालेदार व तेलकट पदार्थ
	(IV) Fluids and gelatines		(IV) द्रव्ये व जिलेटीन
	Choose the <i>correct</i> option :		उचित पर्याय निवडा :
	(A) (I) and (II)		(A) (I) ㅋ (II)
	(B) (I) and (IV)		(B) (I) ㅋ (IV)
	(C) (I) and (III)		(C) (I) व (III)
	(D) (II) and (IV)		(D) (II) ㅋ (IV)

74. Make the *correct* choice from 74. दिलेल्या दोन वाक्यातील एक विधान (A) व Assertion (A) and the Reason (R) एक कारण (R) आहे : given below : विधान (A) : Assertion (A) : पर्यवेक्षण म्हणजे भविष्यकालीन नियोजना. Supervision is planning for the कारण (R) : future. पर्यवेक्षण हे संसाधन व्यवस्थापनाशी संबंधित Reason (R) : आहे. Supervision is concerned with management of resources. वरील विधानासंदर्भात योग्य पर्याय कोणता ? Which of the following is *correct*? संकेतांक : Codes : (A) (A) सत्य आहे, परंतू (R) हे असत्य आहे

(B) (A) असत्य आहे, परंतु (R) हे सत्य आहे

(C) (A) व (R) दोन्ही सत्य आहेत

(D) (A) व (R) दोन्ही असत्य आहेत

[P.T.O.

(A) (A) is true, but (R) is false

(B) (A) is false, but (R) is true

(C) Both (A) and (R) are true

(D) Both (A) and (R) are false

75.	Arrange first day order of events in	75. महिलांच्या डेकॅथलॉन स्पर्धेच्या पहिल्या
	women Decathlon :	दिवसाच्या बार्बोचा योग्य क्रम लावा :
	(I) 400 mts	(I) 400 मी.
	(II) Long jump	(II) लांब उडी
	(III) High jump	(III) उंच उडी
	(IV) 100 mts	(IV) 100 मी.
	(V) 1500 mts	(V) 1500 मी.
	(VI) Shot put	(VI) गोळा फेंक
	(VII) Javelin Throw	(VII) भाला फेंक
	(VIII) Pole Vault	(VIII) पोल व्हॉल्ट
	(IX) 100 mts Hurdles	(IX) 100 मी. हर्डल्स्
	(X) Discus Throw	(X) थाळी फेंक
	Select the <i>correct</i> code :	योग्य पर्याय निवडा :
	(A) (IV)—(X)—(VIII)—(VII)—(I)	(A) (IV)—(X)—(VIII)—(VII)—(I)
	(B) (VI)—(V)—(VIII)—(VII)—(IX)	(B) (VI)—(V)—(VIII)—(VII)—(IX)
	(C) (I)—(II)—(III)—(IV)—(V)	(C) (I)—(II)—(III)—(IV)—(V)
	(D) (V)—(VI)—(VII)—(IX)—(II)	(D) (V)—(VI)—(VII)—(IX)—(II)

ROUGH WORK

ROUGH WORK